

Lietuvos Respublikos Generaliniam prokurorui
Rinktinės g. 5A, LT-01515 Vilnius

PRAŠYMAS
PRADĖTI IKITEISMINĮ TYRIMĄ PAGAL LIETUVOS RESPUBLIKOS
BAUDŽIAMOJO KODEKSO 170 STR. DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŠVIETIMO IR MOKSLO MINISTRO GINTARO STEPONAVIČIAUS
LAIŠKO, KURSTANČIO TAUTINĘ NEAPYKANTĄ

2011-09-16
Vilnius

Europos žmogaus teisių fondas kreipiasi į Gerb. Lietuvos Respublikos Generalinį prokurorą su prašymu pradėti ikiteisminį tyrimą pagal Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 170 str. dėl tautinės nesantaikos kurstymo Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo ministro Gintaro Steponavičiaus laiške, siųstame nelietuviškų mokyklų mokinių tėvams.

Kaip pranešė žiniasklaida, Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo ministras Gintaras Steponavičius šių metų rugpjūtį visiems tėvams, kurių vaikai mokosi nelietuviškose mokyklose, išsiuntė to paties turinio apie 26 000 laiškų trimis kalbomis, aiškinančių naujus Švietimo įstatymo pakeitimus, jų įgyvendinimo tvarką ir laukiamus teigiamus pokyčius. Laiškai lenkų kalba akivaizdžiai tyčiojasi iš tautinių mažumų ir jų kalbų, niekina ir skatina neapykantą. Laiške yra aibė gramatinių, stilistinių ir lingvistinių klaidų, iškraipomi žodžiai ir jų junginiai, netaisyklingai vartojamos sąvokos, pvz. : „podjęta decyzja obecnego Rządu RL nie była spontaniczna czyli wymysłem obecnego Rządu“, „nasze dzieci, nie znając dobrze języka litewskiego, w życiu dorosłym będą mieli wiele kłopotów“ ir panašiai. Tokiu būdu vienas iš aukštų valstybės pareigūnų akivaizdžiai tyčiojasi iš tautinės mažumos gimtosios kalbos ir atitinkamai niekina pačią tautinę mažumą. Maža to, savo laiške Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo ministras Gintaras Steponavičius atvirai kursto tautinę nesantaiką, tyčiojasi iš tautinių mažumų: „Ale pamiętajmy, że uczniowie, którzy ukończą polskie, rosyjskie, białoruskie, niemieckie czyli żydowskie szkoły“, kas išvertus reiškia – „Bet prisiminkime, kad mokiniai, kurie baigs lenkiškas, rusiškas, baltarusiškas, vokiškas tai yra žydiškas mokyklas“.

Iš šio laiško turinio aiškiai ir nedviprasmiškai matyti, kad šio autoriaus tikslas yra paniekinti ir diskriminuoti atskiroms žmonių grupėms priklausančius asmenis dėl jų tautybės ir kilmės. Šie veiksmai užtraukia atsakomybę pagal Lietuvos Respublikos Baudžiamojo kodekso 170 str. 2 d.

Tokiu būdu Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo ministras Gintaras Steponavičius ne tik padarė veiką, numatytą Lietuvos Respublikos Baudžiamojo kodekso 170 str. 2 d., bet ir atvirai demonstravo savo diskriminuojantį ir pašiepiantį požiūrį, kas jam, kaip viešajam asmeniui, yra visiškai nepriimtina. Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo ministras Gintaras Steponavičius, išsakydamas savo nuomonę apie tautines mažumas, peržengė saviraiškos laisvės ribas, nustatytas Lietuvos Respublikos ratifikuotų tarptautinių sutarčių, Europos žmogaus teisių konvencijos bei Lietuvos Respublikos Konstitucijos. Tais atvejais, kai saviraiškos laisvės ribos yra peržengiamos kurstant nesantaiką prieš apibrėžtą žmonių ratą, tyčiojantis ir niekinant šiuos žmones, asmeniui kyla baudžiamoji atsakomybė, numatyta Lietuvos Respublikos Baudžiamojo kodekso 170 str.

Pažymėtina, kad nuo neapykantos kurstymo ir tam tikrų tautinių mažumų niekinimo nukenčia ne tik konkrečioms žmonių grupėms priklausančiais asmenimis, didžiulę žalą patiria visuomenė, kurioje išivyrauja nesaugumo atmosfera, griauanti žmonių tarpusavio pasitikėjimą bei taikų sambūvį. Ypač, kai tokius veiksmus atlieka valstybinės valdžios įgaliojimus turintys asmenys, formuojantys valstybės politiką atitinkamose jiems patikėtose srityse.

Atsižvelgiant į pridedamo laiško turinį, prašome pradėti ikiteisminį tyrimą pagal Lietuvos Respublikos Baudžiamojo kodekso 170 str. 2 d. Prašome mus informuoti apie priimtus sprendimus.

PRIDEDAMA: Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo ministro Gintaro Steponavičiaus laiško lenkų kalba skenuota versija, 1 lapas.